

DEPISTAREA FAZELOR CICLULUI OPERAȚIONAL UNDE ARE LOC ÎNCETINIREA ROTAȚIEI ACTIVELOR CIRCULANTE

ȚIRIULNICOVA NATALIA, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice a Moldovei
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu –Bodoni, 61
Telefon: + 373 22 402 760, web page: www.ase.md
e-mail autor: tiriulnicova.natalia@ase.md

Abstract

This article examines the mode to identify those phases of operating cycle where is slowdown of current assets turnover. In order to achieve this purpose the managers should analyze the ratios of turnover of component elements of current assets. As a result of analysis they determine the effect of turnover slowing down and specify responsibility centers which have to realize measures to accelerate turnover.

Key words: turnover, current assets, slowdown, phases of operating cycle

JEL CLASSIFICATION: M-41

Mărimea activelor circulante ale entității este dependentă de volumul activității operaționale, exprimată în venituri din vânzări, și viteza de rotație a activelor circulante. Încetinirea rotației activelor circulante în mod inevitabil provoacă majorarea investițiilor în acest tip de active. Pentru a desfășura activitatea operațională la același nivel în condițiile încetinerii rotației, întreprinzătorul este nevoit să caute finanțări suplimentare. De aici rezultă necesitatea de a urmări cu mare atenție viteza de rotație a activelor circulante pe fiecare fază a ciclului operațional care la entități cu profil productiv cuprinde:

Faza de aprovizionare și de stocare a materialelor → *Faza de producere* →
Faza de stocare și livrare a produselor finite → *Faza de decontări cu debitorii*

Pentru examinarea vitezei de rotație cu care capitalul parcurge fiecare stadiu al ciclului operațional este importantă selectarea instrumentului analitic adecvat. În particular, pentru aprecierea eficienței de utilizare a activelor, în practica analitică se calculează și se interpretează ratele de rotație a activelor care pot fi clasificate în următoarele grupe:

- rate **generalizatoare** de rotație a activelor a căror esență constă în compararea ritmului de modificare a veniturilor din vânzări și valorii activelor totale;
- rate **componente** de rotație a activelor a căror determinarea presupune substituirea sumei activelor totale cu valoarea părților componente ale acestora;
- rate **particulare** de rotație a activelor la determinarea cărora se iau în calcul nu veniturile din vânzări, ci indicatorii specifici aferenți transformării activelor circulante dintr-o formă funcțională în alta.

Este evident că pentru depistarea fazelor ciclului operațional unde are loc încetinirea rotației activelor nu este posibilă aplicarea ratelor generalizatoare, întrucât acestea operează cu valoarea activelor luată în întregime. Astfel, problema selectării instrumentului analitic convenabil scopului menționat se reduce la alegerea dintre ratele componente și particulare.

Nu se pune la îndoială caracterul mai precis al informațiilor analitice obținute prin aplicarea ratelor particulare, dar acestea nu sunt comparabile între fazele ciclului operațional. Comparabilitatea informațiilor analitice privind rotația activelor circulante pe diferite stadii ale transformării capitalului oferă aplicarea ratelor *componente*. Considerăm, că anume acest instrument analitic permite divizarea corectă a fazelor, unde are loc accelerarea rotației, de acele faze, unde se constată încetinirea. Mai mult ca atât, aplicarea ratelor componente oferă posibilitatea de a rîndui fazele ciclului operațional după gravitatea problemelor cu încetinirea vitezei de rotație. Aceste posibilități sunt ilustrate în baza informațiilor din tabelul 1.

Tabelul 1. Analiza ratelor componente de rotație a activelor circulante ale entității „Alfa” SRL

Indicatori	Perioada precedentă	Perioada curentă	Abaterea, +/-
1. Venituri din vânzări, lei	17 349 501	19 072 438	+ 1 722 927
2. Valoarea medie a materialelor, lei	3 992 762	4 232 251	+ 239 489
3. Valoarea medie a producției în curs de execuție, lei	2 947 039	3 500 968	+ 553 929
4. Valoarea medie a produselor, lei	1 663 650	1 097 318	- 566 332
5. Valoarea medie a creanțelor comerciale, lei	1 853 782	3 082 942	+ 1 229 160
6. Durata medie de rotație a materialelor, zile	84	81	- 3
7. Durata medie de rotație a producției în curs de execuție, zile	62	67	+ 5
8. Durata medie de rotație a produselor, zile	35	21	- 14
9. Durata medie de rotație a creanțelor comerciale, zile	39	59	+ 20

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor convenționale

Din datele prezentate în tabelul 1 se observă că la entitatea “Alfa” în perioadă supusă analizei s-a constatat o tendință favorabilă de accelerare a rotației produselor cu 14 zile și a materialelor cu 3 zile în comparație cu perioada precedentă. Totodată a avut loc încetinirea rotației creanțelor comerciale cu 20 zile și a producției în curs de execuție cu 5 zile. Astfel, în urma analizei s-a depistat faza ciclului operațional al entității cu cele mai mari deficiențe în privința rotației activelor, și anume faza decontărilor cu debitorii.

Rezultatele analizei permit conducerii entității să stabilească centru de responsabilitate care are să depună cel mai mare efort pentru a redresa situația cu rotația activelor circulante. În particular, secția de logistică răspunde pentru viteza de rotație a activelor la faza de aprovizionare și de stocare a materialelor, secția de inginer-șef – la faza de producere, secția de marketing – la faza de stocare a produselor, contabilitatea – la faza de decontări cu debitorii.

În cazul entității “Alfa” anume colaboratorii secției de contabilitate urmează să aducă cea mai mare contribuție pentru soluționarea problemei cu încetinirea rotației activelor circulante. Pentru a demonstra importanța acestei contribuții poate fi calculat efectul din încetinirea colectării creanțelor care în cazul dat constituie 1 045 065 lei [(59 zile – 39 zile) x (19 072 438 lei : 365 zile)]. Resurse în această sumă entitatea “Alfa” imobilizează suplimentar în activele circulante din cauza încetinerii rotației activelor numai la faza decontărilor cu debitorii. De aici direct rezultă necesitatea de a stabili și a realiza măsuri de accelerare a încasărilor, cum sunt: elaborarea politicii de discount și de creditare (de vânzări cu plata amînată), urmărirea operativă a termenelor de achitare a creanțelor, aplicarea sancțiunilor în cazul nerespectării disciplinei contractuale etc.

CONCLUZIE

Generalizînd cele expuse mai sus, conchidem că aplicarea ratelor *componente* de rotație a activelor circulante permite divizarea corectă a fazelor ciclului operațional, unde are loc accelerarea rotației, de acele faze, unde se constată încetinirea. Analiza ratelor componente oferă posibilitatea de a rîndui fazele ciclului operațional după gravitatea problemelor cu încetinirea vitezei de rotație. În cadrul analizei acestor rate se determină efectul încetinerii rotației și se stabilește centru de responsabilitate care în primul rînd urmează să realizeze măsuri pentru accelerarea rotației activelor circulante.

BIBLIOGRAFIE:

1. Balteș N. Analiza economico-financiară a întreprinderii. București: Editura Universității “Lucian Blaga”, 2013, 340 p.
2. Hristea A. Analiza economică și financiară a activității întreprinderii. București: Editura economică, 2015, vol. 2, 292 p.
3. Pantea M. Analiza economico-financiară – instrument al managementului întreprinderii. Timișoara: Editura Universității de Vest, 2017, 461 p.
4. Robu V. Analiza economico-financiară a firmei. București: Editura economică, 2014, 510 p.